

Answer Key ਤੇ ਆਖਣੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਸਿਤੀ 14.2.2019 ਤੌਰ director.scert@yahoo.in ਤੇ
ਤੇਲੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਰਾਜ ਸਿੱਖਿਆ ਖੋਜ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ (ਐਸ. ਸੀ. ਈ. ਆਰ. ਟੀ.) ਪੰਜਾਬ, ਮੁਹਾਲੀ
STATE COUNCIL OF EDUCATIONAL RESEARCH AND TRAINING (S.C.E.R.T.)
PUNJAB, MOHALI

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨਿਪੁੰਨਤਾ ਖੋਜ ਪ੍ਰੀਖਿਆ - 2018
Punjab State Talent Search Examination, 2018

ਜਮਾਤ ਦੱਸਵੀਂ (Class X)

MENTAL ABILITY AND SCHOLASTIC APTITUDE TEST
ਮਾਨਸਿਕ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ

ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 180

ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ :

1. ਇਹ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੋ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ।
2. ਪਹਿਲਾ ਭਾਗ ਮਾਨਸਿਕ ਯੋਗਤਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 90 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ।
3. ਦੂਸਰੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ 90 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ।
 1. ਸਾਇੰਸ
 2. ਗਣਿਤ
 3. ਸਮਾਜਿਕ ਸਿੱਖਿਆ
4. ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਇੱਕ ਅੰਕ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।
5. ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਲਈ ਉੱਤਰ ਸ਼ੀਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉੱਤਰ ਸ਼ੀਟ (ਓ ਐਮ ਆਰ) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਨੂੰ ਕਾਲੇ/ਨੀਲੇ ਬਾਲ ਪੈਨ ਨਾਲ ਭਰ ਕੇ ਦਰਸਾਓ।
6. ਕੱਚਾ ਕੰਮ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਤੇ ਕਰਨਾ ਹੈ।
7. ਇਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਰਿਣਾਤਮਕ (ਨੈਗੇਟਿਵ) ਮਾਰਕਿੰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।
8. ਓ. ਐਮ. ਆਰ. (ਉੱਤਰਸ਼ੀਟ) ਉੱਪਰ ਵਾਈਟ ਫਲਿਊਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।
9. ਕੇਵਲ ਨੇਤਰਹੀਣ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਧੇ ਘੰਟੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਵੱਧ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

Rough Work / ਕੱਚਾ ਕੰਮ

ਮਾਨਸਿਕ ਯੋਗਤਾ ਟੈਸਟ (MAT)

ਨਿਰਦੇਸ਼ (ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1-10) ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਭਰਨ ਲਈ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚੋਣ ਕਰੋ।

1. 3, 6, 18, 72,
(1) 350 (2) 360
(3) 370 (4) 400
2. 7, 17, 31, 49,....., 97, 127
(1) 71 (2) 59
(3) 61 (4) 87
3. 3, 4, 6, 8, 9, 16, 12,.....
(1) 13 (2) 15
(3) 26 (4) 32
4. 2, 4, 8, 3, 5, 14, 4, 6, 22, 7, 9,.....
(1) 48 (2) 58
(3) 62 (4) 76
5. 6, 24, 60, 120,
(1) 210 (2) 220
(3) 330 (4) 222
6. 42, 48, 60, 66, 78,
(1) 82 (2) 84
(3) 86 (4) 88
7. $\frac{2}{\sqrt{7}}, \frac{4}{7}, \frac{6}{7\sqrt{7}}, \frac{8}{49}, \dots$
(1) $\frac{10}{7\sqrt{7}}$ (2) $\frac{10}{49\sqrt{7}}$
(3) $\frac{10}{343}$ (4) $\frac{10}{49}$

8. 0, 6, 24, 60, 120, 210,
(1) 240 (2) 290
(3) 336 (4) 504
9. 198, 194, 185, 169,
(1) 92 (2) 112
(3) 136 (4) 144
10. 4, 7, 12, 19, 28,
(1) 30 (2) 36
(3) 39 (4) 49

ਨਿਰਦੇਸ਼ :- ਪ੍ਰਸ਼ਨ (11-15) ਤੱਕ ਭਿੰਨ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।

11. 5, 10, 17, 24, 37, 50
(1) 37 (2) 10
(3) 24 (4) 17
12. 56, 72, 90, 110, 132, 150
(1) 110 (2) 150
(3) 90 (4) 72
13. 5, 10, 40, 80, 320, 550, 2560
(1) 320 (2) 2560
(3) 80 (4) 550
14. AZ, BY, CX, DU, EV
(1) BY (2) CX
(3) DU (4) EV
15. T-400, P-256, N-196, G-64, F-36
(1) G-64 (2) T-400
(3) P-256 (4) F-36

ਨਿਰਦੇਸ਼ - ਪ੍ਰਸ਼ਨ (16-19) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅੱਖਰ/ਅੰਕ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।

16.bcc.....ac.....aabb.....ab.....cc.

- (1) b c a c a (2) a a b c a
(3) a b a c a (4) b a c a b

17. , aba ba ab

- (1) a b b a b (2) b a a b b
(3) b b a b a (4) a b b b a

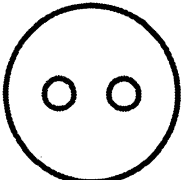
18. 1.....2011.....0.....12.....1.....20

- (1) 2 2 1 0 1 (2) 1 2 1 0 1
(3) 1 1 2 0 2 (4) 2 1 2 0 1

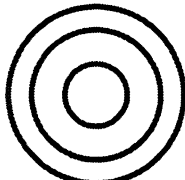
19. 6 9 56 945 79

- (1) 7 4 4 5 7 6 (2) 5 4 7 6 7 4
(3) 4 5 7 4 7 6 (4) 5 7 4 6 7 5

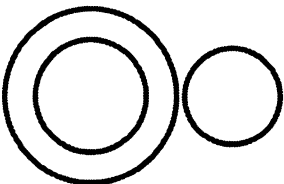
ਨਿਰਦੇਸ਼ :- ਪ੍ਰਸ਼ਨ (20-23) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਚਿੱਤਰ ਤਿੰਨ ਵਸਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਵਸਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।

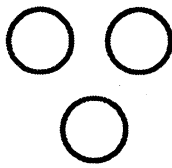
(1)

(2)

(3)

(4)

20. ਦਿਨ, ਹਫ਼ਤਾ, ਸਾਲ

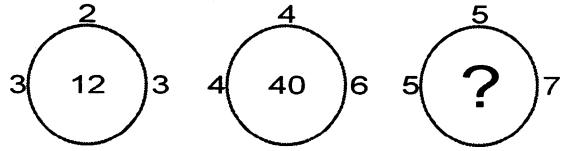
21. ਬਾਜ, ਪੰਛੀ, ਚੂਹਾ

22. ਕਮੀਜ਼, ਕਾਲਰ, ਜੇਬ

23. ਕਿਤਾਬ, ਪੈਨ, ਪੈਨਸਿਲ

ਨਿਰਦੇਸ਼ - ਪ੍ਰਸ਼ਨ (24 -) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਲਈ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।

24.

- (1) 60 (2) 18
(3) 48 (4) 52

25.

5	2	127
4	3	67
3	4	?

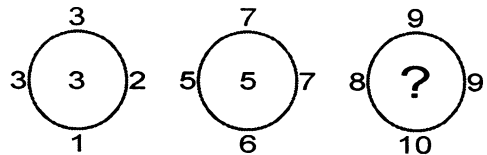
- (1) 51 (2) 41
(3) 31 (4) 29

26.

2	6	4
3	2	4
4	3	3
24	36	?

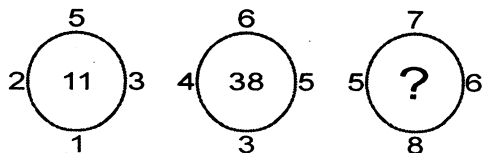
- (1) 62 (2) 56
(3) 38 (4) 48

27.

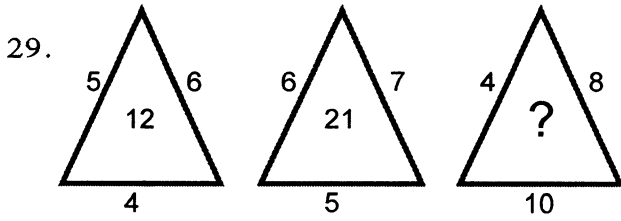

- (1) 2 (2) 3
(3) 5 (4) 6

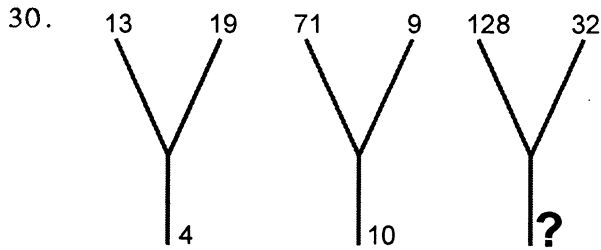
28.

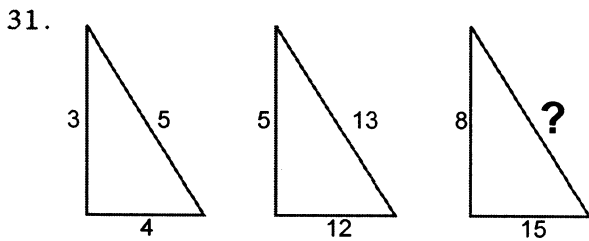
- (1) 82 (2) 86
(3) 87 (4) 88

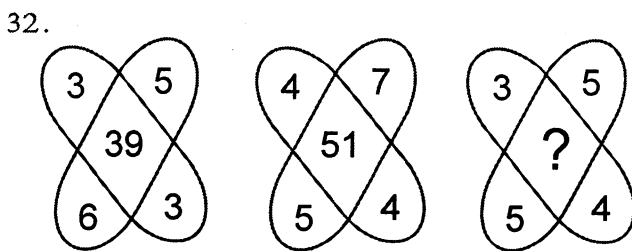
- (1) 22 (2) 30
(3) 32 (4) 34

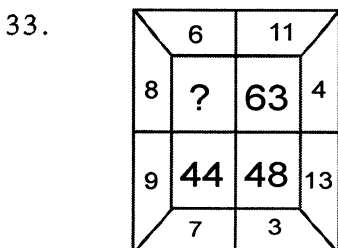
- (1) 10 (2) 20
(3) 15 (4) 25

- (1) 2 (2) 6
(3) 64 (4) 17

- (1) 47 (2) 45
(3) 37 (4) 35

- (1) 44 (2) 39
(3) 63 (4) 42

34. ਅਮਨਦੀਪ ਦਾ ਉਪਰਲੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਸੱਤਵਾਂ ਸਥਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠਲੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ 26ਵਾਂ ਸਥਾਨ ਹੈ, ਦੱਸੋ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਕਿੰਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਨ।

- (1) 32 (2) 31
(3) 33 (4) 30

35. ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਦਾ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ 14ਵਾਂ ਸਥਾਨ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕਤਾਰ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 50 ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਨ ਤਾਂ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਉਸਦਾ ਕਿਨਵਾਂ ਸਥਾਨ ਹੋਵੇਗਾ।

- (1) 34ਵਾਂ (2) 35ਵਾਂ
(3) 37ਵਾਂ (4) 38ਵਾਂ

ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (36-37) ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਖਣ ਤੇ ਕਿਹੜਾ ਸ਼ਬਦ ਆਖਰੀ ਸਥਾਨ ਤੇ ਆਵੇਗਾ?

36. (1) FORMAL (2) FLOURISH
(3) FORGET (4) FORG

37. (1) PROPRIETY
(2) PROPOSITION
(3) PROSECUTE
(4) PROSODY

38. ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ 'SUPERIMPOSABLE' ਤੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ?

- (1) SPIRE (2) REPOSURE
(3) POSSIBLE (4) REPTIL

39. ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਸਮੂਹ ਚੁਣੋ, ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇ ਅੱਖਰਾਂ ਨੂੰ ਤਰਤੀਬ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਸਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ ਬਣ ਜਾਵੇ।

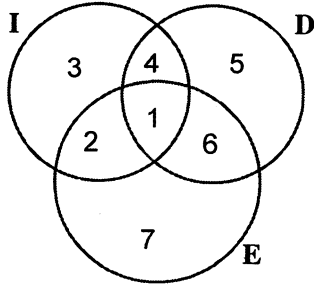
C E L S U M
1 2 3 4 5 6

- (1) 523164 (2) 564132
(3) 463521 (4) 465231

40. ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਕਿੰਨੇ ਜਿਸਤ ਅੰਕ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਕਦਮ ਪਹਿਲਾ ਟਾਂਕ ਅੰਕ ਅਤੇ ਇਕਦਮ ਬਾਅਦ ਜਿਸਤ ਅੰਕ ਆਉਂਦਾ ਹੈ?
517 439 875 263 1586 3852 243496
- (1) 3 (2) 4
(3) 5 (4) 2
41. ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ 'STATE TALENT' ਚੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸ਼ਬਦ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?
(1) SETELMENT
(2) LATENT
(3) BETELENT
(4) NATIONAL
- ਨਿਰਦੇਸ਼-ਪ੍ਰਸ਼ਨ (42-43) ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ A=C, B=D, C=E ਅਤੇ ਇਸੇ ਹੀ ਤਰਤੀਬ ਤੇ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਵਰਣਮਾਲਾ ਦੇ ਅੱਖਰ ਲਿਖਦੇ ਜਾਈਏ ਤਾਂ
42. TEACHER
(1) VGCEJGT (2) UFBDIFS
(3) UGFEJGT (4) VGFEJPS
43. DOCTOR
(1) FOEVOT (2) FQERFT
(3) FOERFT (4) FQEVQT
44. ਜੇਕਰ POLLUTION ਨੂੰ UPOLLTION ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ECONOMICS ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ!
(1) CEONOMICS
(2) OECONMICS
(3) NOCENOMICS
(4) COENOMICS
45. ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ THANKS = SKNTHA ਹੈ ਤਾਂ ਉਸੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ STUPID = ? ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ?
(1) STUDIP (2) PIDUTS
(3) PIDSTU (4) DIPSTU
46. ਜੇਕਰ O=16, FOR = 42 ਹੋਵੇ FRONT ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ:-
(1) 61 (2) 73
(3) 65 (4) 78
47. ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ROAD ਨੂੰ URDG ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ SWAN ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
(1) VXDQ (2) VZCP
(3) VZDQ (4) UXDQ
48. ਜੇਕਰ CORNET ਨੂੰ GSVRIX ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ CENTRA ਨੂੰ ਕੀ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ?
(1) DFOUSB (2) GNFJKE
(3) GJRYVE (4) GIRXVE
49. ਜੇਕਰ T= 20, ਅਤੇ TEAM = 39, ਤਾਂ TREE = ?
(1) 39 (2) 54
(3) 48 (4) 36
50. ਦੀਪਕ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸਨਦੀਪ ਹੈ, ਸਨਦੀਪ, ਰਾਕੇਸ਼ ਦਾ ਵੱਡਾ ਭਰਾ ਹੈ। ਰਾਕੇਸ਼ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੀਰੂ ਹੈ। ਨੀਰੂ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸਚਿਨ ਹੈ ਅਤੇ ਸਚਿਨ ਦੀਆਂ ਦੋ ਭੈਣਾਂ ਆਲੀਆ ਅਤੇ ਅਰੁਸ਼ੀ ਹਨ। ਸਨਦੀਪ ਦਾ ਸਚਿਨ ਨਾਲ ਕੀ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ।
(1) ਤਾਇਆ (2) ਭਰਾ
(3) ਚਾਚਾ (4) ਦਾਦਾ
51. ਨੀਰਜ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਮਿਤਾ ਹੈ ਤੇ ਅਮਿਤਾ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਰੋਹਨ ਹੈ। ਰੋਹਨ ਦੀ ਨਾਨੀ ਪੁਸ਼ਪਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁਸ਼ਪਾ ਦਾ ਪਤੀ ਉੱਕਾਰਨਾਥ ਹੈ। ਉੱਕਾਰਨਾਥ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸਤੀਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਸਤੀਸ਼ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੀਰੂ ਹੈ। ਨੀਰੂ ਦੀ ਧੀ ਬਾਰਬੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਰਬੀ ਦਾ ਭਰਾ ਪਾਰਥ ਹੈ। ਨੀਰਜ ਪਾਰਥ ਦਾ ਕੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ?
(1) ਮਾਮਾ (2) ਚਾਚਾ
(3) ਮਾਸੜ (4) ਛੱਫੜ

52. A ਅਤੇ B ਦੋਨੋਂ ਭਰਾ ਹਨ, C ਅਤੇ D ਦੋਨੋਂ ਭੈਣਾ ਹਨ। A ਦਾ ਪੁੱਤਰ D ਦਾ ਭਰਾ ਹੈ। B ਦਾ C ਨਾਲ ਕੀ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ?
 (1) ਪਿਤਾ (2) ਚਾਚਾ
 (3) ਭਰਾ (4) ਮਾਮਾ
53. A, B ਦਾ ਮਾਮਾ ਹੈ ਅਤੇ C, B ਦੀ ਮਾਂ ਹੈ। D, C ਦਾ ਭਰਾ ਹੈ, A ਦਾ D ਨਾਲ ਕੀ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ?
 (1) ਪਿਤਾ (2) ਚਾਚਾ
 (3) ਭਰਾ (4) ਦਾਦਾ
54. A, B ਦੀ ਮਾਂ ਹੈ। C, A ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ। D, E ਦਾ ਭਰਾ ਹੈ। E, B ਦੀ ਪੁੱਤਰੀ ਹੈ। D ਦੀ ਦਾਦੀ ਕੌਣ ਹੈ?
 (1) C (2) A
 (3) B (4) E
55. ਅਕਾਸ਼ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਮੁੜ ਗਿਆ ਫਿਰ ਉਹ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਮੁੜ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਆਕਾਸ਼ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਮੁੜ ਗਿਆ। ਆਕਾਸ਼ ਹੁਣ ਕਿਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹੈ?
 (1) ਉੱਤਰ (2) ਦੱਖਣ
 (3) ਪੂਰਬ (4) ਪੱਛਮ
56. ਪਰਦੀਪ ਆਪਣੇ ਦਫ਼ਤਰ ਤੋਂ 17 ਮੀਟਰ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਗਿਆ ਫਿਰ ਉਹ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਮੁੜ ਗਿਆ ਅਤੇ 14 ਮੀਟਰ ਤੁਰਿਆ ਫਿਰ ਉਹ ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਮੁੜ ਗਿਆ ਅਤੇ 27 ਮੀਟਰ ਚੱਲਿਆ ਫਿਰ ਉਹ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਮੁੜ ਗਿਆ ਅਤੇ 14 ਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ ਤਹਿ ਕੀਤੀ। ਹੁਣ ਪਰਦੀਪ ਆਪਣੇ ਆਰਥਿਕ ਬਿੰਦੂ ਤੋਂ ਕਿੰਨੀ ਦੂਰੀ ਤੇ ਹੈ?
 (1) 12 ਮੀਟਰ (2) 8 ਮੀਟਰ
 (3) 10 ਮੀਟਰ (4) 15 ਮੀਟਰ
57. ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਘਰ ਤੋਂ 30 ਮੀਟਰ ਉੱਤਰ ਵੱਲ ਨੂੰ ਜਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਮੁੜਕੇ 30 ਮੀਟਰ ਤੱਕ ਚਲਦਾ ਹੈ। ਦਸੋਂ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਬਿੰਦੂ ਤੋਂ ਉਹ ਕਿਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹੈ?
 (1) ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬ (2) ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮ
 (3) ਦੱਖਣ-ਪੂਰਬ (4) ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮ
58. ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਘਰ ਤੋਂ ਪੱਛਮ ਵੱਲ 5 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਆਪਣੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਮੁੜ ਕੇ 12 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਘਰ ਤੋਂ ਉਸਦੀ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੂਰੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ?
 (1) 5 ਕਿਲੋਮੀਟਰ (2) 8 ਕਿਲੋਮੀਟਰ
 (3) 15 ਕਿਲੋਮੀਟਰ (4) 13 ਕਿਲੋਮੀਟਰ
59. ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀ A, B, C, D ਜੋੜਿਆ ਵਿੱਚ ਗੋਲ ਮੇਜ਼ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਆਹਮੋ-ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠ ਕੇ ਤਾਸ਼ ਦੀ ਖੇਡ, ਖੇਡ ਰਹੇ ਹਨ। A ਅਤੇ B ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਖਿਡਾਰੀ ਹਨ। D ਦਾ ਮੂੰਹ ਦੱਖਣ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਹੈ ਜੇਕਰ A ਦਾ ਮੂੰਹ ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉੱਤਰ ਵੱਲ ਕਿਹੜਾ ਖਿਡਾਰੀ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਹੈ।
 (1) C (2) A
 (3) B (4) D
60. 1 ਤੋਂ 100 ਤੱਕ ਅਜਿਹੇ ਕਿੰਨੇ ਅੰਕ/ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਹਨ ਜਿਹੜੇ 13 ਨਾਲ ਭਾਗ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ 26 ਨਾਲ ਭਾਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ।
 (1) 1 (2) 2
 (3) 3 (4) 4
61. ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਐਤਵਾਰ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਦਿਨ ਮਨਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ?
 (1) ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ (2) ਵੀਰਵਾਰ
 (3) ਬੁੱਧਵਾਰ (4) ਸੋਮਵਾਰ
62. ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।
 (1) ਦੰਦ (2) ਪੈਰ
 (3) ਦਿੱਲ (4) ਅੱਖਾਂ

ਨਿਰਦੇਸ਼ - ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਚੱਕਰ I - ਭਾਰਤੀ, ਚੱਕਰ D - ਡਾਕਟਰ, ਚੱਕਰ E - ਇੰਜਨੀਅਰ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (63-65) ਤੱਕ ਉੱਤਰ ਦਿਓ।

63. ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਜਿਹੜੇ ਇੰਜਨੀਅਰ ਹਨ ਪਰ ਡਾਕਟਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਕਿਹੜਾ ਅੰਕ ਦਰਸਾਏਗਾ।

- (1) 2 (2) 4
(3) 5 (4) 7

64. ਡਾਕਟਰ ਜਿਹੜੇ ਇੰਜਨੀਅਰ ਹਨ, ਪਰ ਭਾਰਤੀ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਕਿਹੜਾ ਅੰਕ ਦਰਸਾਏਗਾ।

- (1) 5 (2) 2
(3) 6 (4) 4

65. ਇੰਜਨੀਅਰ ਜਿਹੜੇ ਨਾਂ ਭਾਰਤੀ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਡਾਕਟਰ ਹਨ, ਨੂੰ ਕਿਹੜਾ ਅੰਕ ਦਰਸਾਏਗਾ।

- (1) 6 (2) 7
(3) 5 (4) 4

66. ਜੇਕਰ \div ਮਤਲਬ \times , \times ਮਤਲਬ $+$, $+$ ਮਤਲਬ $-$ ਅਤੇ $-$ ਮਤਲਬ \div ਹੋਵੇ ਤਾਂ $16 \times 3 + 5 - 2 \div 4$ ਦਾ ਮੁੱਲ ਪਤਾ ਕਰੋ।

- (1) 9 (2) 10
(3) 19 (4) 20

67. ਜੇਕਰ $+$ ਮਤਲਬ \div , \div ਮਤਲਬ $-$, $-$ ਮਤਲਬ \times , ਅਤੇ \times ਮਤਲਬ $+$ ਹੋਵੇ ਤਾਂ

$12 + 6 \div 3 - 2 \times 8$ ਦਾ ਮੁੱਲ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ?

- (1) -2 (2) 2
(3) 4 (4) 8

68. ਜੇਕਰ $-$ ਦਾ ਮਤਲਬ \div , $+$ ਦਾ ਮਤਲਬ \times , \div ਦਾ ਮਤਲਬ $-$ ਅਤੇ \times ਦਾ ਮਤਲਬ $+$ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਸਮੀਕਰਣ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ?

- (1) $6 \div 20 \times 12 + 7 - 1 = 70$
(2) $8 \div 22 \times 12 + 7 - 1 = 70$
(3) $7 \div 21 \times 11 + 9 - 3 = 20$
(4) $8 \div 20 \times 12 + 16 - 4 = 36$

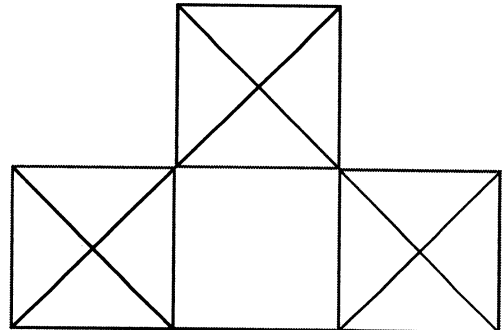
69. $16 ? 12 ? 36 ? 6$, ਵਿੱਚ ਗਣਿਤਿਕ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਸਮੂਹ ? ਦੀ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਜਗ੍ਹਾ ਲਵੇਗਾ।

- (1) $-, +, =$ (2) $-, \div, =$
(3) $=, -, \div$ (4) $\div, -, =$

70. ਕਿਸੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕਾਪੀ ਨੂੰ ਡੱਬਾ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਡੱਬਾ ਨੂੰ ਪੈਨਸਲ, ਪੈਨਸਲ ਨੂੰ ਬੈਗ ਅਤੇ ਬੈਗ ਨੂੰ ਜੁਮੈਟਰੀ ਬਾਕਸ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਿਸ ਨਾਲ ਲਿਖਦਾ ਹੈ?

- (1) ਕਾਪੀ (2) ਪੈਨਸਲ
(3) ਬੈਗ (4) ਜੁਮੈਟਰੀ ਬਾਕਸ

ਨਿਰਦੇਸ਼ - ਚਿੱਤਰ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (71-72) ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ:-

71. ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਵਰਗ ਹਨ।

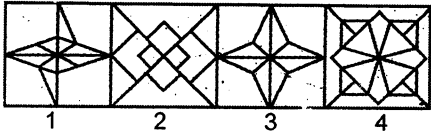
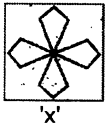
- (1) 5 (2) 4
(3) 3 (4) 2

72. ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਤਿਭੁਜਾਂ ਹਨ?

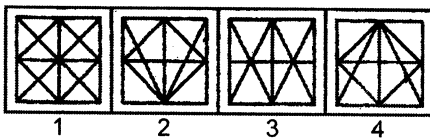
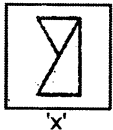
- (1) 27 (2) 28
(3) 24 (4) 22

ਨਿਰਦੇਸ਼ - ਪ੍ਰਸ਼ਨ (73-76) ਵਿੱਚ ਚਿੱਤਰ 'x' ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਚਾਰ ਚਿੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਵਿੱਚ ਛੁਪਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ?

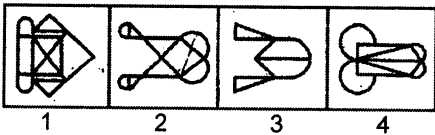
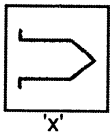
73.

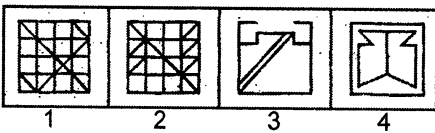
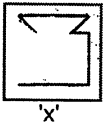
74.

75.

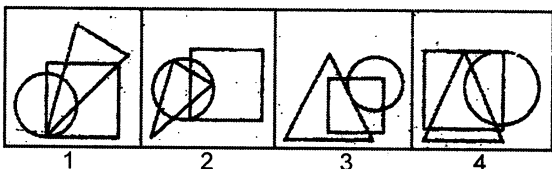
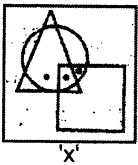

76.

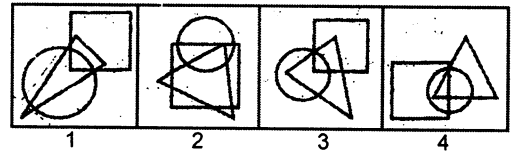

ਨਿਰਦੇਸ਼ - ਪ੍ਰਸ਼ਨ (77-78) ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਬਿੰਦੂ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਚਾਰ ਚਿੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਚਿੱਤਰ ਚੁਣੋ ਜੋ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਬਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਸਥਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ।

77.

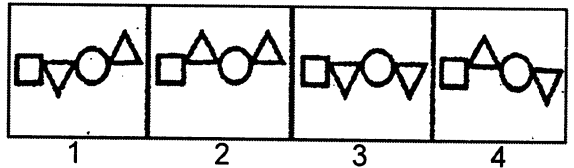
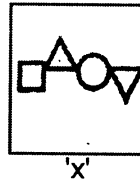

78.

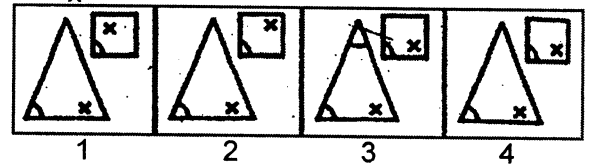
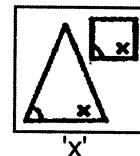

ਨਿਰਦੇਸ਼ - ਪ੍ਰਸ਼ਨ (79-81) ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵੇਖੋ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚਿੱਤਰ (x) ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਉੱਤਰ ਲਈ ਚਾਰ ਵਿਕਲਪ 1, 2, 3 ਅਤੇ 4 ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਚਾਰ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਚਿੱਤਰ 'x' ਦੇ ਪੂਰਨ ਤੌਰ ਤੇ ਸਮਾਨ ਹੈ। ਉਹ ਪੂਰਨ ਤੌਰ ਤੇ ਸਮਾਨ ਚਿੱਤਰ ਲੱਭੋ।

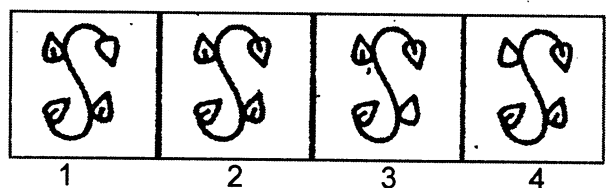
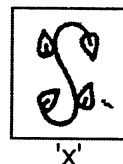
79.

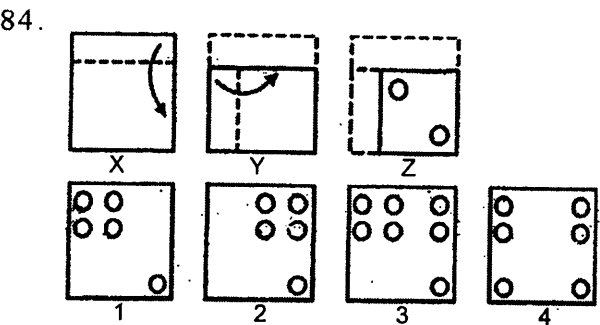
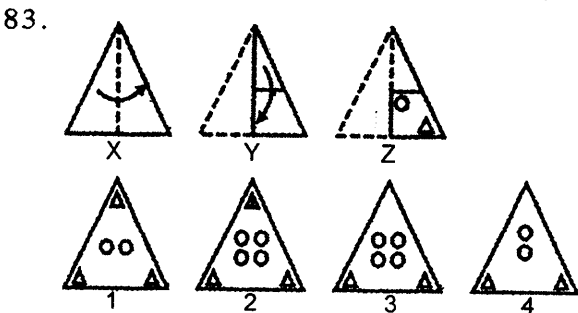
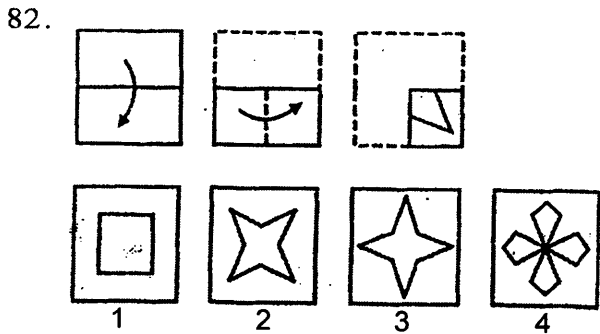
80.

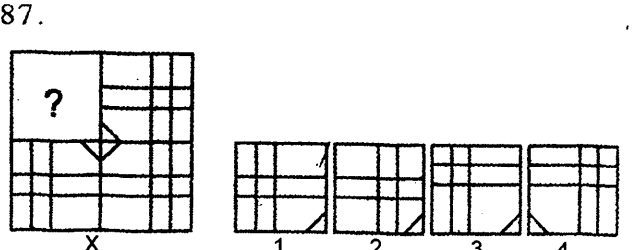
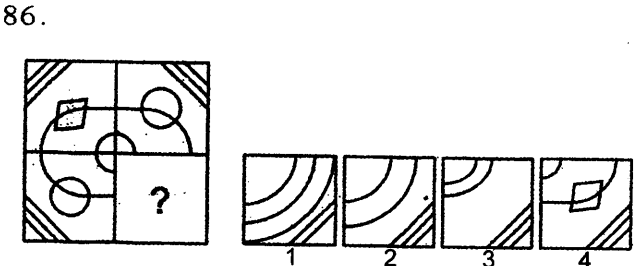
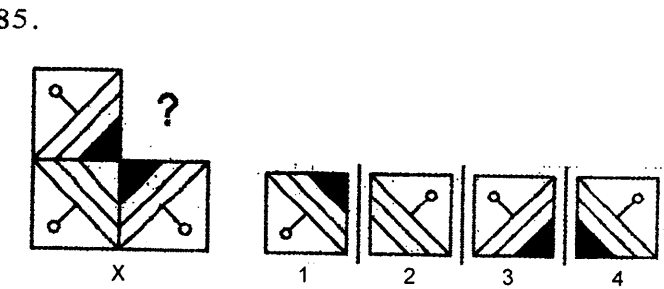
81.

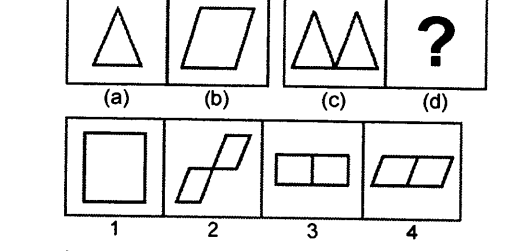
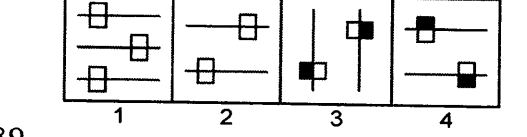
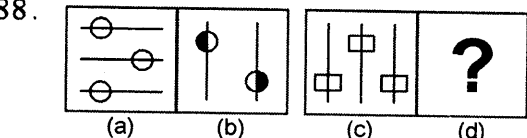
ਨਿਰਦੇਸ਼ - ਪ੍ਰਸ਼ਨ (82-84) ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਚਿੱਤਰ X, Y, Z ਦੀ ਇਕ ਲੜੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਾਗਜ਼ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਨੂੰ ਇਕ ਖਾਸ ਤਰਤੀਬ ਵਿੱਚ ਮੋੜ ਕੇ ਬਣਾਏ ਗਈ ਹੈ। ਚਿੱਤਰ Z ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁੜੇ ਹੋਏ ਕਾਗਜ਼ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਟਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੱਟੇ ਗਏ ਕਾਗਜ਼ ਨੂੰ ਖੋਲਣ ਤੇ ਇਹ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਾਂ 1, 2, 3 ਅਤੇ 4 ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਿਖੇਗਾ।

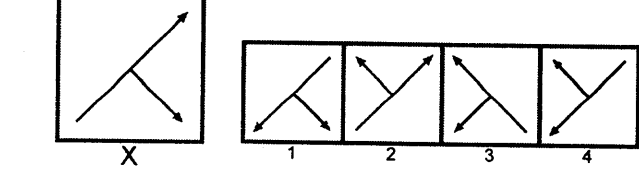
ਨਿਰਦੇਸ਼ - ਪ੍ਰਸ਼ਨ (85-87) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਧੂਰਾ ਚਿੱਤਰ 'X' ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਚਿੱਤਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਕਲਪ 1 ਤੋਂ 4 ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।

ਨਿਰਦੇਸ਼:- ਪ੍ਰਸ਼ਨ (88-89) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਸਮੱਸਿਆ ਚਿੱਤਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੌਥੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚਿੰਨ੍ਹ (?) ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਸਮੱਸਿਆ ਚਿੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਸੀ ਸੰਬੰਧ ਹੈ। ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤੀਜੇ ਅਤੇ ਚੌਥੇ ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੰਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉੱਤਰ ਚਿੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਚਿੱਤਰ ਨੂੰ ਚੁਣੋ ਜੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸੂਚਕ ਚਿੰਨ੍ਹ (?) ਵਾਲੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਠੀਕ ਬੈਠ ਸਕੇ।

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਚਿੱਤਰ 'X' ਦਾ ਠੀਕ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ (Mirror Image) ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਚਾਰ ਵਿਕਲਪਾਂ 1, 2, 3 ਅਤੇ 4 ਵਿੱਚੋਂ ਲਭੋ।

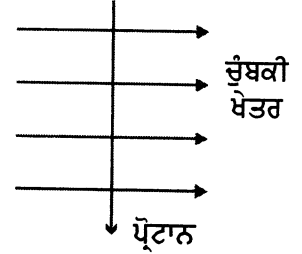
SCIENCE

91. ਕਿਸੇ ਸ਼ਬਦ ਕੋਸ਼ ਵਿੱਚੋਂ (Dictionary ਵਿੱਚ) ਛੋਟੇ ਅੱਖਰਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਸਮੇਂ ਤੁਸੀਂ ਕਿਹੜੇ ਲੈਨਜ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋਗੇ?
- (1) 50 cm ਫੋਕਸ ਦੂਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਉੱਤਲ ਲੈਨਜ਼।
 - (2) 50 cm ਫੋਕਸ ਦੂਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਅਵਤਲ ਲੈਨਜ਼।
 - (3) 5 cm ਫੋਕਸ ਦੂਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਉੱਤਲ ਲੈਨਜ਼।
 - (4) 5 cm ਫੋਕਸ ਦੂਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਅਵਤਲ ਲੈਨਜ਼।
92. ਕਿਸੇ ਪੁਲਾੜ ਯਾਤਰੀ ਨੂੰ ਅਕਾਸ਼ ਨੀਲੇ ਦੀ ਥਾਂ ਕਾਲਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਣ ਦਾ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹੈ?
- (1) ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ
 - (2) ਵਾਯੂਮੰਡਲੀ ਅਪਵਰਤਨ
 - (3) ਵਾਯੂਮੰਡਲੀ ਦਬਾਅ ਦਾ ਵੱਧ ਹੋਣਾ
 - (4) ਵਾਯੂਮੰਡਲੀ ਦਬਾਅ ਦਾ ਘੱਟ ਹੋਣਾ
93. ਇੱਕ ਕਿਲੋਵਾਟ ਘੰਟਾ (kwh) ਕਿੰਨੇ ਜੂਲ (Joule) ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ?
- (1) 3.6×10^6 ਜੂਲ
 - (2) 3.5×10^6 ਜੂਲ
 - (3) 3.5×10^5 ਜੂਲ
 - (4) 3.5×10^5 ਜੂਲ
94. ਕਿਸੇ ਬਿਜਲਈ ਬਲਬ ਉੱਤੇ 220 v ਅਤੇ 100 w ਅੰਕਿਤ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਨੂੰ 110 v ਉੱਪਰ ਚਾਲੂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ
- (1) 100 w (2) 75 w
 - (3) 50 w (4) 25 w
95. ਬਾਇਉਗੈਸ ਵਿੱਚ ਮੀਥੇਨ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
- (1) 65% (2) 75%
 - (3) 70% (4) 77%
96. ਛੜ ਚੁੰਬਕ ਦੇ ਚਾਰੋਂ ਪਾਸੇ ਦੇ ਚੁੰਬਕੀ ਖੇਤਰ ਦਾ ਪੈਟਰਨ ਹੇਠਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਆਕ੍ਰਿਤੀ ਦੇ ਚਾਲਕ ਵਿੱਚੋਂ ਬਿਜਲੀ

ਧਾਰਾ ਪ੍ਰਵਾਹਿਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਤਪੰਨ ਚੁੰਬਕੀ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ?

- (1) ਸਿੱਧਾ ਚਾਲਕ (2) ਗੋਲਾਕਾਰ ਲੂਪ
- (3) ਸੋਲੀਮਾਈਡ (4) ਗੋਲਾਕਾਰ ਕੁੰਡਲੀ

97. ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਟਾਨ ਕਿਸੇ ਚੁੰਬਕੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਖੇਤਰ ਦੀ ਲੰਬ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ (ਚਿੱਤਰ ਅਨੁਸਾਰ)। ਪ੍ਰੋਟਾਨ ਉਪਰ ਲਗਣ ਵਾਲਾ ਬੱਲ ਕਿਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇਗਾ।

- (1) ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ
- (2) ਕਾਰਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵੱਲ ਆਉਂਦੇ ਹੋਏ
- (3) ਕਾਰਜ ਤੋਂ ਅੰਦਰ ਵੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ।
- (4) ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ

98. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਉਤਪਾਦਿਤ ਪਰਤਵੀਂ ਬਿਜਲਈ ਧਾਰਾ (AC) ਦੀ ਆਵ੍ਰਿਤੀ 50 ਹਰਟਜ਼ (HZ) ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਪਰਤਵੀਂ-ਬਿਜਲਈ ਧਾਰਾ (AC) ਆਪਣੀ ਦਿਸ਼ਾ ਕਿੰਨੇ ਸਮੇਂ ਪਿੱਛੋਂ ਉਲਟਾਏਗੀ?

- (1) 1/50 ਸੈਕਿੰਡ (2) 1/50 ਮਿੰਟ
- (3) 1/100 ਸੈਕਿੰਡ (4) 1/100 ਮਿੰਟ

99. ਰਾਕੇਟ ਵਿੱਚ ਬਾਲਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਗੈਸ ਦਾ ਉਪਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

- (1) ਸੀ.ਐਨ.ਜੀ (2) ਹਾਈਡ੍ਰੋਜਨ
- (3) ਮੀਥੇਨ (4) ਆਕਸੀਜਨ

100. ਕਿਸੇ AC ਜਨਰੇਟਰ ਅਤੇ DC ਜਨਰੇਟਰ ਵਿੱਚ ਇਕ ਮੂਲ ਅੰਤਰ ਹੈ ਕਿ

- (1) AC ਜਨਰੇਟਰ ਵਿੱਚ ਬਿਜਲੀ ਚੁੰਬਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ DC ਜਨਰੇਟਰ ਵਿੱਚ ਸਥਾਈ ਚੁੰਬਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- (2) DC ਜਨਰੇਟਰ ਉੱਚੀ ਵੋਲਟਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।
- (3) AC ਜਨਰੇਟਰ ਉੱਚੀ ਵੋਲਟਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।
- (4) AC ਜਨਰੇਟਰ ਵਿੱਚ ਵਿਭੇਦਿਤ ਰਿੰਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ DC ਜਨਰੇਟਰ ਵਿੱਚ ਦਿਸ਼ਾ ਪਰਵਰਤਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।